

የዳያስፖራ ፖለቲከኞች ጽንፍ ረገጣችሁ ጽንፍ አታውጡን!

ወንድይራድ ሃብተየስ 01-02-17

ከሁለት አስርት ዓመታት በፊት የዓለም ህብረተሰብ ኢትዮጵያ የሚመለከታት በተደጋጋሚ በድርቅ የምትጠቃና በጦርንት የደቀቀች አገር አድርጎ ነበር። በእርግጥም ስር የሰደደ ድህነት፣ የእርስ በርስ ጦርነት እና የፖለቲካ አለመረጋጋቶች የአገሪቱ መገለጫ ተደርገው ቢወሰዱ ሃሰት ናቸው ብሎ መሞገት አይቻልም። በእኩልነት እጦት ሳቢያ ለረጅም ዓመታት የተካሄደውን የእርስ በርስ ግጭት የአገሪቱን ገጽታ ክፋኛ ጎድቶታል። ይሁንና ይህን አስከፊ ገጽታ ለመቀየር የኢትዮጵያ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ባደረጉት መራራ ትግል ክፍለዋል።

የደርግ ስርዓት ከወደቀ ብኃላ ወደስልጣን የመጣው የሽግግር መንግስት የአገሪቱን አስከፊ ሁኔታ ለመቀየር የሚያስችል በርካታ ተግባራትን አከናውኗል። ከዚህ ውስጥ አንዱ እና መሠረታዊው ጉዳይ ሁሉን አቀፍ የሆነ ህገ-መንግስት ማርቀቅና ህብረተሰቡን ማወያየት ችሏል። የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ረቂቅ ህገ-መንግስት ላይ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች፣ በወቅቱ የነበሩ የአገራችን ጉዳይ ያገባናል የሚሉ አያሌ የፖለቲካ ፓርቲዎችና የሲቪክ ማህበራትን በእያንዳንዱ አንቀጽ ላይ መክረውበታል። በተወካዮቻቸውም አማካኝነት እንዲጸድቅ አድርገዋል።

ይህ ህገመንግስት የአገሪቱን የቆዩና የአብዛኛውን የህብረተሰብ የገንገኑ ችግሮች መቅረፍ አስችሏል። በእርግጥ በየትኛውም ዲሞክራሲያዊ ስርዓት የአብዛኛውን የህብረተሰብ ክፍል መብት ማስጠበቅ እንጂ የሁሉንም አካል መብት እኩል ማስጠበቅ አይቻልም። በመሆኑም በተለያዩ ምክንያቶች ይህን ህገመንግስት በመልካም የማይመለከቱ ጥቂት አካሎች መኖራቸው አልቀረም።

እነዚህ በቀድሞው ስርዓቶች የተሻለ መብትና ጥቅም አግኝተው የነበሩ አካሎች የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገመንግስት ከጸደቀበት ጊዜ ጀምሮ መልካም ነገር ሲያወሩ አይደሉም። በእርግጥ ማንም ጥቅም አሉም ቁስሉ ሲነኩበት አርፎ የሚቀመጥ አካል አይኖርም። እንኳን ሰብዓዊው ፍጡር ይቅርና እንሰሳትም አርፈው አይተኙም። በየትኛውም አሰራር ቢሆን የብዙሃን ድምጽ የበላይነት እንዲኖረው ማደረግ ትክክልኛና ተገቢ አሰራር ሊሆን የግድ ነው። ዲሞክራሲያዊ ስርዓትም የብዙሃኑን መብትና ጥቅም የማስጠበቅ አሰራርን ይተገብራል። በመሆኑም የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገመንግስትም የአብዛኛውን የኢትዮጵያ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች መብት ማስጠበቅ ችሏል።

የኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገ መንግስት የኢትዮጵያን ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦችን መሰረታዊ ችግሮች መቅረፍ በማስቻሉ አገሪቱ አስተማማኝ ሰላም ማግኘት ችላለች። የኢትዮጵያ መሰረታዊ ችግሮች ተብለው ይጠቀሱ ከነበሩት ችግሮች መካከል ግንባር ቀደምቱ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ራሳቸውን በራሳቸው ማስተዳደር መብት መነፈጋቸው፣ ባህላቸውና ማንነታቸው መደፍጠጡ በተለይ ቋንቋቸውን መጠቀም ባለመቻላቸው ሳቢያ አንዳንድ ቋንቋዎች ሲሞቱ አንዳንዶች ደግሞ እጅግ ተዳክመው ነበር። ከዚህም ባሻገር በአገሪቱ ፍትሃዊ የኢኮኖሚና ማህበራዊ ልማትን ማግኘት ባለመቻላቸው የህብረተሰቡ ኑሮ እጅግ የከፋ ነበር።

የኢ.ፌ.ዴ.ሪን ህገመንግስት ከጸደቀ ከ1987 ዓ.ም በኋላ የኢትዮጵያ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች ባለፉት 22 የህገመንግስት አመታት በርካታ ለውጦችን ማግኘት ችለዋል። ዛሬ በተጨማሪም አገራችን ውስጥ ያለው እውነታ ብሄሮች፣ ብሄረሰቦችና ህዝቦች በማንነታቸው እንዳይኖሩ ሆነዋል፤ ይወክሉናል በሚሉት አካል እየተዳደሩ ናቸው፤ በቋንቋቸው መማርና መዳኘት ችለዋል፤ በማንነታቸው መሸማቀቅ ቀርቷል፤ በፌዴራል መንግስቱ ተገቢውን ውክልና አገኝተው ከሌሎች እኩል በጋራ ጉዳያቸው ላይ ይመክራሉ እንዲሁም አካባቢያቸውን በሚፈልጉት መልኩ ማልማትና መለወጥም ችለዋል።

ይሁንና የኢ.ፌ.ዴ.ሪን ህገመንግስት የአብዛኛው የህብረተሰብ ክፍል ለውጥና ጥቅም መረጋገጥ ቢያስችልም በቀድሞ ስርዓቶች ተጠቃሚ የነበሩ የጥቂቶችን የተለመደ የበላይነት በማስቀረቱ እነዚህ አካሎች አልተደሰቱም። በዚህም ሳቢያ እነዚህ አካላት በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገመንግስት ላይ በተለያዩ መልክ የማይቋረጥ ዘመቻቸውን ሲያደርጉ ይስተዋላሉ። ህገመንግስቱ አገራችን ከዛሬ 26 ዓመታት በፊት ከነበረችበት የቁልቁለት ጉዞ እንዲያበቃ አድርጓል። በመሆኑም አሁን ላይ በሁሉም መስክ ሊባል በሚችል መልኩ ለውጦች መመዝገብ ጀምረዋል። እኩልነት ተረጋግጧል። የሰዎች ሰብዓዊና ዲሞክራሲያዊ መብቶች ተጠብቀዋል። ይህንና የዳያስፖራ ፖለቲከኞች የተለያዩ መርዞችን አሁንም በመርጨት ላይ ናቸው።

እንደእኔ እንደኔ በአዲሲቷ ኢትዮጵያ መወያያ አጀንዳ መሆን ያለበት የዲሞክራሲ ስርዓታችንን እንዴት እናገልብተው? ዘላቂ ሰላም እንዴት እናረጋግጥ? መልካም አስተዳደር እንዲት ይገልብት? ፈጣን የኤኮኖሚ ዕድገት በማምጣት ፍተሃዊ ተጠቃሚነትን እንዴት እናረጋግጥ? ወዘተ አገራዊ ጉዳዮችን ማንሳት በተገባ ነበር። ዛሬ ላይ ተመልሰን ስለእክልነትና ነጻነት የምናወራበት ጊዜ አልነበረም። ምክንያቱም የእኩልነትና የነጻነት ጥያቄዎች ህገመንግስትን ሲጸድቅ በ1987 ምላሽ አገኝተዋል። በአዲሲቷ ኢትዮጵያ የማንኛውም ብሄር የበላይነት እንዳይኖር ተደርጎ ተደፍቷል። የበላይም ይሁን የበታች ብሄር ወይም ብሄረሰብ እንዳይኖር የፌዴራል ስርዓቱ የመጨረሻ እልባት ሰጥቶታል። የፌዴራል ስርዓታችን ትልቁና ዋናው የህገመንግስታችን ተሩፋት ነው።

መልካም አስተዳደር ሂደት ነው። በቀጣይም በማህበራዊም ሆነ በኢኮኖሚያዊ ለውጦች ሳቢያ የሚከሰቱ የመልካም አስተዳደር ችግሮች መኖራቸው የማይቀር ጉዳይ ነው። ሲጀምር መረዳት ያለብን ጉዳይ የዲሞክራሲ ስርዓታችን ገና መገልበት የሚፈልግ ጅምር መሆኑን ነው። አንዳንድ አካላት በግለሰብ የሚፈጸሙ የመልካም አስተዳደር ችግሮችን እንደአጠቃላይ የዲሞክራሲ ስርዓቱ መገለጫ አድርገው ማቅረባቸው አግባብነት የጎደለው ፍረጃ ይመስለኛል። የአሜሪካ ነጭ ፖሊሶች በጥቁሮች ላይ የሚፈጽሙት የገነገነ በደል የአሜሪካ መንግስት የዲሞክራሲ መገለጫ ወይም ማሳያ ሆኖ ሲቀርብ አልተመለከትንም። በእኛ አገር ግን አንድ የቀበሌ ወይም የወረዳ አስተዳዳሪ የሚፈጽሙ በደል በአንዳንድ አስተያየት ሰጪዎች በተለይ በዳያስፖራ ፖለቲከኞች እንደስርዓቱ መገለጫ ተደርጎ የሚወሰድበት አሰራር ተገቢ አይመስለኝም። ለዲሞክራሲ ስርዓቱም መገልበት ለአገራችንም ቀጣይ እጣ ፈንታ የሚበጅ አይደለም። እውነታንና ስሜትን ለየቅሉ እንመልከት።

ከላይ ለማንሳት እንደምከርኩት በአገራችን የዲሞክራሲ ስርዓቱ ጅምርና ያልገለበተ ይሁን እንጂ ለአገራችን በርካታ ለውጦችን ማስገኘት ችሏል። ይህን የአገራችንን መለወጥ ያመለከተንን ስርዓት በተገኘው አጋጣሚ ሁሉ መወረፍ የሚያመጣውን መዘዝ ካለማሰብ ይመስለኛል። “እኔ ከሞትኩ ሰርዶ አይብቀል” እንዳለችው እንሰሳ ማሰብ ተገቢ አይመስለኝም።

የአገራችን ህገመንግስት ሃሳብን በነጻነት የመግለጽ መብትን አረጋግጦልናል። ይሁንና አገርን የሚያፈርስ ህዝብን ከህዝብ የሚያጋጭ ቅጥ ያጣ አካሄዶችን መከተል ግን ከተጠያቂነት አያስመልጥም። በአንዳንድ የአገራችን አካባቢዎች በቅርቡ የተፈጸሙ ድርጊቶች ሁላችንም አፍረናል። ለዘመናት አብረው የኖሩ ህዝቦችን ማጋጨት እጅግ ሃላፊነት የጎደለው አካሄድ ነው። መንግስታት ይሄን ይመጣሉ፤ አገርና ህዝብ ግን ሁሌም ይኖራሉ። እነዚህን ለማፍረስ መስራት ግን ተገቢ አይደለም። ኢህአዴግ በቀጣዩ ምርጫ ላይሸንፍ ይችል ይሆናል። ይሁንና ኢህአዴግን በመጥላት ብቻ አገርን ለበመተን መነሳት ሃላፊነት የጎደለው አሰራር ነው። የዳያስፖራ ፖለቲከኞች እየፈጸማችሁ ያለው ይህን ተግባር ነው። ሁለት ቤት ያላት አይሞ ጥቃት አይደርስባትም እንደሚባለው እናንተ በተሻለ አገር እየኖራችሁ የኛን የደሃ ጎጆ እባካችሁ አትበትኩብን።

ይህን ስል በአገራችን የዲሞክራሲ ስርዓት ችግር የለም ማለት አይደለም። ችግሮችን በመነጋገር መቆታት የሚቻልበት ስርዓት ግን ተዘርግቷል። ማንም አገሩን ወዳለሁ የሚል ዜጋ ወደ አገሩ የመለስና ሰላማዊ በሆነ መንገድ መንግስትን በሃሳብ ይሞግት፣ ይታገል። ህዝብ ዳኛ ይሁን። ቀልቡን ለገዛው ድምጹን ይሰጥ። የዳያስፖራ ፖለቲከኞች ከዚህ ባሻገር ግን በኢሳት፣ ኦኤምኤንና ፌስቡክ በምታሰራጩቸው መርዞች መልዕክቶች ወጣቱን ለጥፋት አትዳርጉት። ያለፈው ይብቃ። እናንተ ከዚያ እኛ ከዚህ ስንጎት በአገራችን የተጀመረው የዲሞክራሲ ስርዓትና ልማት አይጎት።